

Täysistunto

Torstai 9.2.2017 klo 15.59—20.24

3.1. Suullinen kysymys Postin palveluista (Suna Kymäläinen sd)

Suullinen kysymys SKT 1/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Kymäläinen.

Keskustelu

16.01 **Suna Kymäläinen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Eilen täällä keskusteltiin hyvässä hengessä SDP:n aloitteesta saada kaikille nuorille kesätyöpaikka, ja aivan aluksi täytyy kiittää arvoisaa pääministeriä siitä, että olette ryhtynyt tätä asiaa edistämään.

Mutta tänään on syytä pysähtyä kansalaisten tarinoihin ja pulmiin Postin toiminnasta. 5-vuotiaan Emmen mummi soitti ja kertoi lähettäneensä Emmille tehtäväkirjan ja tarra-arkin, jotka eivät ole koskaan menneet perille. Salosta kotoisin oleva herrasmies monen muun tavoin on kertonut maksaneensa useita kertoja viivästysmaksuja, kun lasku ei ole koskaan saapunut perille. Tampereella mainostoiminnassa toimiva yrittäjä on kertonut, ettei lehtiä, joihin hän on asiakkaidensa mainoksia myynyt, ole jaettu ajoissa ja nyt häntä uhkaa tulojen ja asiakkaiden loppuminen. Parikymppinen nuori nainen kertoi, että työhaastattelukutsu ei koskaan tullut perille ja työvoimatoimisto langetti hänelle sanktion ja tästä asiasta on käyty kovasti kamppailua. Tässä on vain kourallinen esimerkkejä siitä, kun posti ei ole toiminut.

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Kymäläinen, nyt on jo reippaasti yli ajan.

Pääministeri Sipilä, olette halunnut itsellenne vastuun Postin [Eduskunnasta: Puolitoista minuuttia!] omistajaohjauksesta, ja Postilla on nyt koko ajan ongelmia. Miksi olette sallinut tämän?

16.03 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa pääministeri... Arvoisa puhemies! [Naurua] — Hyvin alkaa kyselytunti. Pahoittelen. — No niin, kysymys oli Postista. Olen tästä käynyt keskusteluja Postin kanssa, ja Postissa on tehty paljon toimia näiden ongelmien eteen ja niiden poistamiseksi. Myöskin joulupostissa oli kieltämättä ongelmia, ja niistä tuli kansalaispalautetta myöskin itselleni, ja tätä palautetta olen kertonut eteenpäin Postin johdolle. Postin pitää selkeästi parantaa toimintaansa näiltä osin. Se on selvä asia.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää enintään minuutin pituisia lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2017 vp

16.04 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Posti on toiminut Suomessa hienosti satoja vuosia. 5-vuotiaan Emmin mummin on voinut luottaa, että paketti menee perille. Postin jakelussa näitä ongelmia, joita on esiintynyt runsaasti, on ruvettu korjaamaan vasta sen jälkeen, kun Viestintävirasto esitti Postille 100 000 euron uhkasakon. Suomalaiset ovat luottaneet Postiin, ja nyt tuo luottamus on pahasti rapistunut. Arvoisa pääministeri Sipilä, eilen eduskunnalle annettiin laki, joka pakottaa Postin avaamaan kilpailun kirjejakelun osalta, ja tämä on paljon herättänyt huolta. Miten arvioitte omistajaohjauksesta vastaavana ministerinä, lisääkö vai vähentääkö tämä kansalaisten luottamusta siihen, että posti tulee joka päivä kotiin?

16.05 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Posti elää hyvin vaikeassa toimintaympäristössä. Kirjeitten volyymi laskee noin 10 prosenttia joka vuosi, ja on pitänyt sopeuttaa toimintaa vastaamaan tätä laskevaa kirjevolyyymiä ja samanaikaisesti pitää yllä sitten palvelutasoa. Itse uskon, että tämä postilaki, josta täällä eilen oli lähetekeskustelu, tulee parantamaan tilannetta. Siinä on otettu huomioon paitsi tämä digitalisoituminen, paitsi meidän tottumustemme muuttuminen sillä tavalla, että käytämme kirjettä yhä vähemmän viestinmuotona, sähköiset muodot etenevät, myös se, että esimerkiksi lehtien jakelu varmistetaan haja-asutusalueilla viisipäiväisenä niin kuin tähänkin saakka, niillä alueilla, missä kilpailu on toiminut huonommin.

16.06 Harry Wallin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on järjestelmä, jossa postilakia valvoo Viestintävirasto, niin kuin täällä kävi ilmi. Niin kuin pääministeri totesi, posti ei ole kulkenut sen mukaan, miten lainsäädäntö on ollut. Ja nythän tietenkin Viestintävirasto olisi se, jonka pitäisi tähän puuttua. Voitteko kertoa, aiotaanko tehdä joitain lainsäädännöllisiä muutoksia, jos postilakia muutetaan, että Viestintävirasto jatkossakin valvoisi tarkemmin sen, että posti kulkee niin kuin päättäjät haluavat?

Puhemies Maria Lohela: Tämä asia kuuluu ministeri Bernerin vastuulle, mutta jos pääministeri Sipilä vastaa kuitenkin.

16.06 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan toivomus on se, että vastuuministerille kuuluvat asiat esitettäisiin sitten, mutta omistajaohjauksen näkökulmasta, niin kuin tässä olen moneen kertaan todennut, se on selvä asia, että Postin pitää parantaa toimintaansa, ja Postissa on otettu vakavasti nämä puutteet, mistä useakin kysyjä tässä aiemmin kertoi. Mitä tulee tähän valvontaan, niin se kuuluu sitten liikenne- ja viestintäministeriölle.

16.07 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Postin julkikuva on kerännyt viime vuosina paljon tahroja muun muassa henkilöstön kohtelussa ja irtisanomisissa, palvelun rapistumisessa ja postinjakeluhäiriöissä. Tästä meillä on kokemusta, ja me kaikki saamme tästä kentältä palautetta. Minkään yrityksen toimintalinja ei voi nojata siihen, että palveluita heikennetään loputtomiin. Miten, omistajaohjausministeri, näette Postin roolin esim. kymmenen vuoden päästä? Mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä Postin tilanteen vakiinnuttamiseksi? Ja kun kyse on todellakin valtion kokonaan omistamasta Postista, miten te näette hallituksen postilaissa olevan vaateen Postin velvoitteesta halpamyyä osoiterekisterit muille operaattoreille? Onko tämä yhtiön edun mukaista?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2017 vp

16.08 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Niin, ensinnäkin tästä yleistilanteesta: Posti kyllä toimittaa kirjeistä 99 prosenttia ajallaan, ja nämä ovat tietenkin yksittäistapauksia, mistä nyt puhutaan. Mutta niitäkään ei saa olla, se on selvä asia.

Se, mitä Postissa nyt tehdään, edustajan kysymykseen viitaten, on sopeutuminen tähän suureen muutokseen, mikä on meneillään. Posti on minusta erinomaisen hyvin pystynyt tekemään tätä sopeutumista, hakenut uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja uusia liiketoimintoja ja mennyt myöskin uuteen yritystoimintaan mukaan. Minusta Posti ja postilaiset ovat tehneet tässäkin mielessä erinomaista työtä.

16.09 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Posti on todellakin puhuttanut täällä salissa paljonkin, ja juuri tänään sain puhelinoiton Kouvolasta — kiitos vain siitä, että kaksi viikkoa sitten täältä eduskunnasta lähettämäni kirje oli saavuttanut asiakkaan. Tämä on se iso ongelma, että tämä aikataulu ei tahdo pitää. Posti on ostanut kuljetusliikkeitä ja sillä lailla saanut toimintaa laajennettua. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä: Onko tämä Postin toimintaideologia nyt sitten oikeansuuntainen? Keskittyykö Posti tärkeisiin ja postin kannalta ja asiakkaiden kannalta oikeisiin asioihin, kun ostetaan näitä kuljetusliikkeitä eikä huolehdi siitä, että kirje kulkisi ajallaan kotiin?

16.09 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos Posti keskittyisi pelkästään kirjeiden jakamiseen, tähän velvoiteosuuteen liiketoiminnastaan, niin kyllä Postilla olisi aika huono tulevaisuus, varsinkin kymmenen vuoden päästä. Posti katsoo nyt laajemmin tätä logistiikan ympäristöä, ja silloin pitää pystyä menemään uusille alueille. Esimerkiksi pakettien jakelu kyllä laajenee internetkaupan myötä ja niin edespäin. Siellä on paljon mahdollisuuksia.

Sitten on se, että Postilla on käytännössä yhteys meidän jokaisen kotiovelle. Myöskin se tuo uusia mahdollisuuksia täällä logistiikan kanssa, yhteyden jokaisen kotiovelle. Sieltä Posti hakee uusia kasvumahdollisuuksia sillä tavalla, että Posti säilyy edelleenkin merkittävänä yrityksenä jatkossakin.

16.10 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun nyt katsotaan, tässä oli asiaankuuluva kysymys, tätä kymmenen vuoden tähtäintä, kun tätä liiketoimintaa uudistetaan — en nyt tiedä oikein, kummalle, sisäministerille vai omistajaohjausministerille, tämän kohdentaisin — niin onko mahdollista huomioda ne viranomais-toimet, joita me olemme antaneet nyt yksityiselle toimijalle? R-kioski on niitä mallikkaasti hoitanut, mutta meidän lupia tällä hetkellä jakaa yksittäinen ulkolainen yhtiö. Olisiko mahdollista nähdä omistajaohjauksen suunnasta tai ministeriön suunnasta, että meidän passit ja ajokortit voisivatkin kulkea postitoimistojen kautta? Otettaisiin tämä pallo takaisin hal-
tuun valtion omistamalle yhtiölle.

16.11 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on aivan mahdollinen skenaario tulevaisuudessa, että myöskin viranomaistehtäviä Posti hoitaa. Posti voi jatkossa hoitaa myöskin sellaisia kotipalveluihin liittyviä tehtäviä, esimerkiksi vanhusten ruokahuoltoon liittyviä toimia, ja tämäntyyppisiä voi olla yhdistettynä siihen, että siellä kotiovelle käydään. Tämäntyyppisistä tulevaisuuden skenaarioista on keskusteltu. Tämä ruohonleikkaus on nyt aika kaukana siitä Postin perusytimestä mutta ehkä osoittaa sen, että yhtiössä on kuitenkin innovatiivisuutta ja laaja-alaisuutta katsoa monipuolises-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2017 vp

ti sitten, mitä mahdollisuuksia siltä ydinosamisen pohjalta, mitä yhtiöllä on, voidaan rakentaa.

16.12 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä postilain toisessa esityksessä, jonka hallitus eilen jätti, tulee selväksi, että näette pakkokilpailutuksen ratkaisuna postinjakelun ongelmiin. Toivotte kilpailun avaamisen tuovan lisää työpaikkoja ja yrittäjyyttä. Minusta mikään työ ei ole toista työtä tärkeämpää. Me kaikki tiedämme, että Posti on suuri työnantaja, ja nyt tämän antamanne esityksen johdosta posti- ja logistiikka-alan ammattijärjestö arvioi, että Postista katoaisi 2 500—3 000 työpaikkaa. Arvoisa pääministeri, miksi pienipalkkaisten postityöntekijöiden työtä ei arvosteta? Miksi jopa 3 000 postityöntekijää voi jäädä ilman työtä?

16.13 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen sen verran tutustunut Postin toimintaan, että tiedän postilaisten olevan alansa huippuammattilaisia. Senpä vuoksi olen täysin vakuuttunut siitä, että Posti tulee pärjäämään myöskin kilpailussa yksityisten kanssa, se on selvä asia. Minä luotan täysin postilaisten osaamiseen ja kilpailukykyyn ja ammattitaitoon.

Kysymyksen käsittely päättyi.